პროლეტარელნო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 125 (19267) პარასკევი, 31 მაისი, 1985 წელი. ფასი 3 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროში

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს მორიგ სხდომაზე განიხილა 1986–1990 წლებში რუსეთის სფსრ არაშავმიწანიადგილი ზონის სოფლის მეურნეობისა და აგროსამრეწველო კომპლექსის სხვა დარგების შემდგომი განვითარებისა და ეფექტიანობის გაზრდის საკითხი.

ორგორც სხდომაზე აღინიშნა, პარტიისა და მთავრობის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად ამ ზონაში მნიშვნელოვანი მუშაობა გაწეული სოფლის მეურნეობისა და მასთან დაკავშირებული დარგების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებისათვის, სოფლის სოციალური გარდაქმნისათვის, საბჭოთა მეურნეობების მუშაკებისა და კოლმეურნეების ცხოვრების გაუჯობესებისათვის. ამავე დროს რუსეთის არაშავმიწანიადგილიანი ზონის პოტენციური შესაძლებლობანი სრულად ოდი გამოიყენება, დიდი მატერიალურ-ტექნიკური რესურსები და აქ შექმნილი საწარმოო ფონდები ჯერ კიდევ არ იძლევა სათანადო უკუგებას. ზოგიერთ ოლქსა და ავტონომიურ რესპუბლიკაში ვერ ასრულებენ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებისა და შესყიდვის, კაპიტალური მშენებლობის, ნიადაგის ნაყოფიერების გადიდების დადგენილ დავალებებს.

ამ საკითხზე მიღებულ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებაში დასახულია ამოცანა მეთორმეტე ხუთწლეულში უზრუნველყოფილ არაშავმიწანიადგილიანი ზონის სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მნიშვნელოვანი ზრდა მისი შემდგომი ინტენსიფიკაციის, სასოფლო-სამეურნეო საკარგულების რაციონალური გამოყენებისა, მიწების მელიორაციის, კომპლექსური მექანიზაციის, ქიმიზაციის, მეცნიერების მიღწევებისა და მოწინავე გამოცდილების დანერგვის, აგრეთვე შრომის ორგანიზაციისა და მართვის სრულყოფის საფუძველზე. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა სოფლის მოსახლეობის ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებისა და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტების, საგზაო-მობილო გზების ქსელის შენებლობის, სასოფლო დასახლებული პუნქტების ტელეფონიზაციის, წყალმომარაგებისა და გაზიფიკაციის უპირატესი განვითარება, სოფლის მცხოვრებთა სამედიცინო, საავადმყოფო და საყოფაცხოვრებო მომსახურების გაუმჯობესებისათვის.

პოლიტბიუროს აზრით, გაუსვა. რომ რუსეთის სფსრ არაშავმიწანიადგილიანი ზონის შემდგომი განდაშენა და გადაქცევა მაღალგანვითარებული სოფლის მეურნეობის რაიონად უმნიშვნელოვანესი საერთო-სახელმწიფო ამოცანაა. შესაბამის სამინისტროებსა და უწყებებს, ადგილობრივ პარტიულ და საბჭოთა ორგანოებს დაეკვალთ განსაზღვიელონ მათ მუშაობაში არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის ღონისძიებანი, უზრუნველყონ არაშავმიწანიადგილიანი ზონის სოფლის მეურნეობისა და მთელი აგროსამრეწველო კომპლექსის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებაში განვითარების ტემპის თანამიმდევრული დაჩქარება.

მიღებულია სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება 1985–1995 წლებში ქვეყნის რადიომაუწყებლობის გადაყვანა საშუალებათა განვითარების ინტენსიფიკაციის შესახებ. მასში დასახულია რადიომაუწყებლობის ობიექტების მშენებლობისა და მოდერნიზაციის, ახალი მოწყობილობისა და ხელსაწყოების შემუშავებისა და დანერგვის ფართო პროგრამა. ეს უზრუნველყოფს, რომ რადიომაუწყებლობამ უფრო სრულად მოიცვას ქალაქისა და სოფლის მოსახლეობა, განსრულდეს სტერეოფონური ყალიბდობის რადიომაუწყებლობის საშუალებათა განვითარება, ძირითადად დამთავრდეს სამპროგრამიანი მაუწყებლობის სისტემის შექმნა ყველა ქალაქში, რაიონულ ცენტრსა და დაბაში, აქტიურად დაინერგოს ეს სისტემა სოფლად.

პოლიტბიურომ განიხილა და მოიწონა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ წამოყენებული წინადადებანი მოსკოვის მეტროპოლიტენის შემდგომი განვითარების თაობაზე. ეს წინადადებები მიზნად ისახავს თანამიმდევრულად დაიხვეწოს დედაქალაქის მოსახლეობის სატრანსპორტო მომსახურება, უზრუნველყოფილ იქნეს მეტროპოლიტენის ის ახალი ხაზების მშენებლობა და მეთორმეტე ხუთწლედში საექსპლოატაციოდ გადაცემა, რომლებიც მოსკოვის დიდ საკუთრებელ რაიონებს დაუკავშირებენ ქალაქის საშრეწველო ზონებსა და ცენტრს, აგრეთვე ითვალისწინებენ მეტროპოლიტენის მოქმედი ხაზების რეკონსტრუქციას.

ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს განიხილა ამბასაგი მ. ს. გორბაჩოვის და გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის თავმჯდომარის, სოციალისტური ინტერნაციონალის თავმჯდომარის ვ. ბრანდტის საუბრის შედეგები. გამართულმა საუბარმა ცხადყო, რომ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და გერმანიის სოციალ-დემოკრატიულ პარტიას ერთნაირი პოზიციები აქვთ თანამედროვე ვითარების ისეთ პრინციპულ პრობლემებზე, როგორიცაა კოსმოსის მილიტარიზაციის დაუშვებლობის საკითხი, სსრ კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ეენევის მოლაპარაკებაზე რეალური პროგრესის მიღწევისა და ამასთან კოსმოსური და ბირთვული შეიარაღების პრობლემების ურთიერთკავშირით განხილვის პრინციპის დაცვის აუცილებლობა. ორივე პარტიას ხაწილობრივ ან მთლიანად მსგავსი პოზიციები აქვთ იმასთან დაკავშირებით, რომ უზრუნველყონ სამეფო უშიშროება ევროპაში, დაუბრუნდნენ დაძაბულობის შენელებას და ამ კონტინენტის ქვეყნების, მათ შორის სსრ კავშირისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ნორმალური კეთილმეზობლური ურთიერთობის განვითარებას. ორივე პარტიას მიაჩნია, რომ მშვიდობის განმტკიცება მოითხოვს სხვა ქვეყნების საქმეებში გარედან ყოველგვარი ჩარევის გამორიცხვას, ხალხების დამოუკიდებლობისა და განვითარების დამოუკიდებელი გზის არჩევის უფლების დაცვას. პოლიტბიუროს აღნიშნა, რომ აბსოლუტურად დაძაბულ და საშიშ საერთაშორისო ვითარებაში, როცა აუცილებელია მთელი იმ ძალების ურთიერთმოქმედების გაფართოება და გაკეტილება, რომლებიც დაინტერესებული არიან მშვიდობის შენარჩუნებითა და განმტკიცებით, სოციალისტურ ინტერნაციონალთან, სოციალ-დემოკრატიულ და სოციალისტურ პარტიებთან, კერძოდ, გერმანიის სოციალისტურ პარტიასთან საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის კონტაქტების, განგრძობა და განვითარება არსებითს მნიშვნელობას იძენს ხალხების ურთიერთგაგებისა და თანამშრომლობის გაღრმავებისათვის.

პოლიტბიუროს მოისმინა ინფორმაცია საბჭოთა კავშირში ვიზიტად მყოფ იტალიის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარესთან ბ. კრაქსისთან საბჭოთა ხელმძღვანელობის მოლაპარაკების შესახებ. ამასთან აღინიშნა, რომ წარმატებით ვითარდება საბჭოთა კავშირ-იტალიის ორმხრივი ურთიერთობა სავაჭრო-ეკონომიური, სამეცნიერო ტექნიკური, კულტურული კავშირურთიერთობის სფეროში, აგრეთვე პოლიტიკური კონსულტაციები და აზრთა გაზიარება ევროპისა და მსოფლიო პოლიტიკის აქტუალური პრობლემების შესახებ. მოლაპარაკებამ დადასტურა, რომ საერთაშორისო მდგომარეობის მთელი რიგი არსებითი საკითხებისადმი პოზიციების განსხვავების მიუხედავად სსრ კავშირისა და იტალიას აქვთ შესაძლებლობა და სურვილი გამონახონ შეხვედრის წერტილები ისეთ საარსებოდ მნიშვნელოვან პრობლემებში, როგორიცაა გამაფრთხილებელი შეიარაღება შეწყვეტა, საბჭოური კონფერენციის დონის შემცირება, განსაკუთრებით ევროპაში, დაძაბულობის შენელების აღდგენა, სახელმწიფოთა საყოფიერი თანამშრომლობის განვითარება მშვიდობიანი თანაარსებობის პრინციპების და ყველა ქვეყნის სუვერენიტეტისა და დამოუკიდებლობის მკაცრი დაცვის საფუძველზე. პოლიტბიუროს ხაზი გაუსვა იმას, რომ დიდი მნიშვნელობა აქვს იტალიასთან ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობისა და პოლიტიკური დიალოგის შემდგომ განვითარებას.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს სხდომაზე განიხილეს აგრეთვე საგარეო პოლიტიკისა და საერთაშორისო ცხოვრების ზოგიერთი სხვა საკითხი.

გრაფიკის გასწრებით

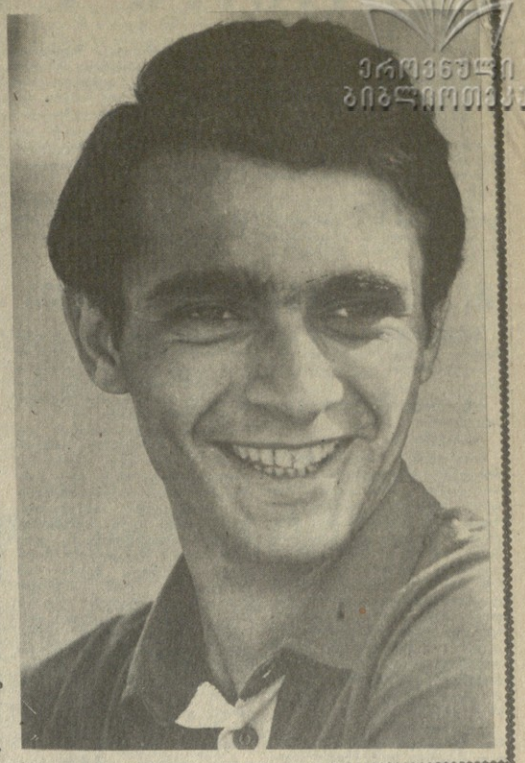

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმმა სოფლის მშრომელთა უურადღება მიაპყრო სახურსათო საქონლის წარმოების ზრდის რეზერვების ყოველმხრივ რეალიზაციას. ასეთი რეზერვები არის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობაში. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს წერილმა პარტიულ, საბჭოთა და სახოფლო-სამეურნეო ორგანიზაციებისადმი, სოფლის ყველა მშრომელისადმი ნათლად განსაზღვრა საკვებწარმოების მუშაკთა წინაშე მიმდინარე ამოცანების დროს დასახული ამოცანები. ამ ამოცანების გადაწყვეტა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული მეცხოველეობის პროდუქციის გეგმების შესრულებაზე, ამ პროდუქციით მოსახლეობის მომარაგებაზე.

წელს სალნალის რაიონის წინორის მეცხოველეობის საცდელი კომპლექსის მექანიზატორებმა უნდა დაამზადონ 14 ათასი ტონა სენაჟი, 4 ათასი ტონა თივა და სხვა საკვები. მეურნეობაში დაიწყო მწვანე საკვების ალება, რაც გრაფიკის გასწრებით მიმდინარეობს.

* * *

სურათზე: საკვებდამამზადებელთა ბრიგადის ხელმძღვანელი ზალვა მესხიშვილი.

ბ. შარაშენიძის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

შრომითი კოლექტივი: ბატონ-პატრონი, ორგანიზატორი, აღმზრდელი

მარქსიზმ-ლენინიზმის საუნივერსიტეტი

პარტია და ქვეყნის წინაშე ახლა დიდი და პასუხსაგები ამოცანები დგას. მაგრამ პარტია დარწმუნებულია: მათი შესრულება შესაძლებელი და სრულიად აუცილებელი. ამისათვის შესაძლებლობები, ძალები და ენერგია ჩვენს პარტიასა და ხალხს აქვთ. ამ აზრთა, რომელიც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა მ. ს. გორბაჩოვმა გამოთქვა ლენინგრადის პარტიული ორგანიზაციის აქტივთან შეხვედრაზე, განსაზღვრა თბილისის საწარმოო გაერთიანება „ელმავალმშენებლის“ მარქსიზმ-ლენინიზმის საუნივერსიტეტის სკოლის შემაჯამებელ მეცადინეობაზე გამართული სხვაბასაის საქმიანი, მომთხოვნი ხასიათი. დამკვიდრებული ტრადიციისამებრ იგი ჩაატარა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატმა, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ე. ა. შევარდნაძემ.

სკოლის მსმენელები — კომპლექსური ბრიგადების ხელმძღვანელები, წარმოების ნოვატორები, ისევე როგორც რესპუბლიკის დედაქალაქის ამ ერთ-ერთი უდიდესი საწარმოს მთელი კოლექტივი, მთლიანად და სავსებით იწონებენ ენერგიულ და ერთსულოვნად უმეჩრეს ბრძოლა პარტიის კურსს— განვითარების ინტენსიურ გზაზე ეკონომიკის დაჩქარებული გადაყვანის, ყველგან და ყველფერში ორგანიზებულობის გზაზე, ინიციატივისა და წესრიგის განმტკიცების კურსს. ეს მუშური მხარდაჭერა თვალნათლივ აღინ განმტკიცებული თბილისელი ელმავალმშენებლების საქმეებით. საწარმოს ტრანსპორტიის ძნელ პირობებში მისი მშრომელები არა მარტო ზრდიან მძლავრი ლოკომოტივების გამოშვებას, არამედ ბულდოზერებითაც შეაჯაყრიან 1 ნ პარსპექტივას. ელ-15 ახალ 12-ღერძიან ბოლოთის უკვე სცდიან ციმბირის ფოლადის მაგისტრალის რთულ პირობებში. ყოველ საამრეთა, ყოველ უბანზე, ყოველ სამუშაო პოსტზე ავლენენ ბრიგადა ორორის, ძალ-ონონის. მასალებისა ნაკლები დანაზარჯებით. როგორც წარმოების სრულფოფლებანი ბატონ-პატრონი, კოლექტივი გულმდგენელი ეუფლება თანამედროვე ეკონომიკას. ამ კარგად იცი-ან: თითოეულის სოციალური კეთილდღეობა პირდაპირ არის დამოკიდებული მისი შრომითი წვლილის სიდიდეზე.

ასეთია ძირითადი პირობები წარმატებებისა, რომელსაც კოლექტივი აღწევს თავის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაში, თქვა სკოლის მეცადინეობაზე პრომაგანდისტმა, გაერთიანების სპეციალური საკონსტრუქტორო ბიუროს განყოფილების გამგის მოადგილემ ა. ნ. ვაშაკიძემ. თავისი გამოსვლა მან განამტკიცა ქარხნის ცხოვრებიდან მოყვანილი კონკრეტული ფაქტებით; ამასთან მსმენელთა ყურადღება მიაპყრო იმას, რომ აუცილებელია არ დასჯერდნენ მიღწეულს, შეუპოვრად დამძლიონ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმზე დასახული მაღალი მიჯნები. და აქაც ელმავალმშენებლებმა მაქსიმალურად უნდა გამოიყენონ ის უფლებები და შესაძლებლობანი, რომლებსაც მათ აძლევს საწარმოში მიმდინარე დიდი მასშტაბის ეკონომიკური ექსპერიმენტი.

მეურნეობრიობის პროგრესულმა პირობებმა ახალ დონეზე აიყვანა მიწოდების დისციპლინა, პარტნიორების წინაშე პასუხისმგებლობა. მეცადინეობაზე მოიყვანეს ასეთი სტატისტიკა: თუ 1980 წელს გაერთიანებამ მომიჯნავეებისაგან მათ მიერ მიწოდებული უხარისხო პროდუქციისათვის მიიღო 25 ათასი მანეთი, თავად ეი ჯარიმის სახით გადაიხადა 356 ათასი მანეთი, გაუღო წელს სურათი შეიცვალა. ამ ციფრებმა შესაბამისად 225 და 81 ათასი შეადგინა. სახელმწიფოებო ვალდებულებათა ასპროვენტაჟმა შესრულებამ კი განაპირობა ის ფაქტი, რომ წელს კოლექტივი ამ გადაიხდის არც ერთ მანეთს, რადგან მთელ პროდუქციას დროზე მიაწვდინა.

ექსპერიმენტმა კოლექტივს გაეცალებთ მეტი დამოუკიდებლობა მიანიჭა საწარმოო და სოციალური პრობლემების გადაჭრაში. აცნობა რა სკოლის მსმენელებს, თუ როგორ მიმდინარეობს ექსპერიმენტი დირექტორმა ზ. დ. ჩივაძემ ხაზი გაუსვა: ახლებურად მუშაობა ხელსაყრელია სახელმწიფოსთვისაც და შრომითი კოლექტივისთვისაც. მარტო მიმდინარე წლის დამდეგიდან შრომის ნაყოფიერების დამატებითმა ზრდამ ერთ-ეულ ადამიანზე 2.800 ტონა ყურძენი უნდა ჩაიბარონ. ყველა პირობა არის იმისათვის, რომ მათ თავი გაართვან დასახულ ამოცანებს.

წარმატებით იშრომეს კასპის რაიონის ლამბსაანის მეხილეობის საბჭოთა მეურნეობის მშრომელებმა, სადაც ყველა საგანგებულო სამუშაო შესრულებულია საუკეთესო აგროვადებში. ქსნის მეეკონომიის საბჭოთა მეურნეობის მეექვსე ბრიგადის უბანზე, რომელსაც შთამომავლობითი მეფენაბი ვ. დილეგაშვილი ხელმძღვანელობს, შარშან საცდელად ერთ ჰექტარზე შეატანეს პერიბიციდები— პროპანიდი და ნიტროსორგი. შედეგმა არ დააყოვნა. საინეკელები მწარივაშორისებში მთლიანად მოისპო, ვაზი კი განვითარდა. წელს ამ მეთოდით მეურნეობის ყველი ვენახი დამუშავდა.

საბჭოთა მეურნეობაში, ისევე როგორც ბევრ სხვა მეურნეობაში, არის პრობლემა: საყრდენი ბოძების ნაკლებობა და მათი მდარე ხარისხი, თავიანთი პრობლემები აქვთ ქასპის რაიონის კოდისწყაროს მეთესლეობის საბჭოთა მეურნეობასა. საქმე ის გახლავთ, რომ ძლიერი ყინვების გამო წლითიწლობით მეკრიკეა ვენახების მოსავლიანობა. ამ მეურნეობაში მიეკუნებოდის ანალიზი ჩატარდა ბიზნესშეწონილი არ არის— ასე გადაწყვიტეს რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანების სპეციალისტებმა და მებალეობის, მევენახეობისა და მეღვინეობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მეცნიერებმა. ალბათ, საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის შესაბამისმა სამსახურებმა ყურადღება უნდა მიაქციონ ამას და გამოიტანონ საჭირო დასკვნები.

ამავე დროს, როგორც დათვალიერებამ გვიჩვენა, ორივე რაიონის ზოგიერთი მეურნეობა ჩამორჩება ვენახებში მთელი რიგი ოპერაციების განზორციელებაში, ნორმირებაში, მწკრივთშორისების თინანაში, ჰერბიციდების შეტანაში.

მცხეთისა და კასპის რაიონების მევენახეებმა განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაუთმონ სხვილ-ფეტრნვნას, რომელსაც მეურნეობებში დაგვიანებით შეუდგნენ. სპეციალ აგრეთვე, მთელი მეცადინეობა მოიახმარონ ვენახების სიმეჩხრის აღმოფხვრას. ეს მით უფრო აუცილებელია, რომ ამ რაიონების კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების უმეტესობაში სიმეჩხრის დიდი პროცენტია. უნდა შეიცვალოს მოძველებული საყრდენი ბოძები, დაჩარდეს შპალერების შეკეთება. ყველი ეს საბუნო დროულად უნდა შესრულდეს.

ყოველ სასოფლო-სამეურნეო წელს თავისი სიძნელეები აქვავს. ამატომ ძალზე მნიშვნელოვანია გვიფიქრეთ ნინო ნელბისა და გამოვიყენოთ მოწინავე მეურნეობების მუშაობის დადებითი გამოცდილება. დღეისათვის რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანების, კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების, ყველა მეენახეთა უპირველესი ამოცანა ვენახის მოვლის აგროტექნიკური წესების ზუსტად შესრულება, ფისკიტანების განმტკიცება და პასუხისმგებლობის გაძლიერება ამ მიზნით, რომ ღირსეულად შეასრულონ საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის ბრძანებულება ზაფხულის ფუნ-ფაზე.

(დასასრული მე-2 გვ.)

რესპუბლიკის წყალსატევებზე წყენდა უნდა იყოს

რომელი უკვე ვიუწყებოდით, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს განხილეა, თუ როგორ სრულდება სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებანი შავი ბაკანის ზღვების აუზების გაჯანსაღებისა და ამ მიმართულებით მუშაობის პერსპექტივები.

— უწინარეს ყოვლისა, — თქვა მან, — ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ საქმე ეხება სახელმწიფო მნიშვნელობის ბუნების დაცვისათვის. საკითხი ფართოდ — ზღვების აუზების მასშტაბით არის დაყენებული. მაშასადამე, მისი გადაწყვეტა მოიცავს რესპუბლიკის მთელი ტერიტორიის ჩამდინარი წყლების — ღიღი თუ პატარა მდინარეების, ტბებისა და წყალსატევების გაწენილის ღონისძიებათა კომპლექსს. ჩვენი რესპუბლიკის ყველა წყლის არტერია ხომ შავ ან კასპის ზღვებში გადის. ამ-ტომ ძირითადი მუშაობა მიმდინარეობს იმისათვის, რომ ტვალეთოთო სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოების, ქალაქებისა და დასახლებული პუნქტების გაწმენდილი ჩამდინარი წყლების ჩაშვება. არსებითადო, უკანასკნელი წლების მანძილზე რესპუბლიკის ადგილობრივი მეურნეობის სისტემაში მთელი ახალი დარგი გაჩნდა.

1980 წელთან შედარებით გაორკეცებულია ჩამდინარი წყლების ჩაშვება რესპუბლიკის წყალსატევებში ერთ-ნახევარჯერ შემცირდა. თერმიტ ქალაქში ოამთერენელია ბიოლოგიური წმენდის ნაგებობათა მშენებლობა. მათ რიცხვში, უშიალოდ ზღვისპირას მდებარე კურორტების გარდა, შეიკეთა, ქუთაისი, სამტრედია, მახარაძე, ჭიათურა და ტყიბული.

ამ მუშაობის მასშტაბური ხასიათი ბანსაზღვრეს დადგენილებებმა, რომლებიც 1976-1977 წლებში მიიღეს სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ. უწინარეს ყოველისა, ჩვენ შეეუდექით რესპუბლიკის ქანალიზაციის სისტემათა განლაგების გენერალური სქემის შემუშავებას, და იგი ორი წლის წინათ დავასრულეთ. მშენებლობის საერთო ღირებულებამ შეადგინა 327 მილონ მანეთი. ამ სახსრების ნაწილი შემოდის რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან, ნაწილი — გამოყოფენ დაინტერესებული საკავშირო სამინისტროები. ენობილია, ბუნებრივი წყლის ნაკადები ერთმანეთს უკავშირდება. ასეივე საერთო სისტემით უნდა იყოს დაკავშირებული მთელი ჩამდინარი წყლების გაწმენდაც. სხვაგვარად ვერ მივაღწევთ საბოლოო ეფექტს — სრულ ბიოლოგიურ გაწმენდას.

ასეთმა გაჭანგებამ, უწინარეს ყოველისა, მოითხოვა სამშენებლო ორგანიზაციათა მობილიზება სპეციალიური სამუშაოებისათვის. ეს საკმაოდ რთული პროცესი იყო. და დადგენილების მიღებიდან პირველ წლებში ვერ ხერხდებოდა კაპიტალური დაბანდების სრული ათვისება. მაგრამ აი, წყალდამცავ ნაგებობათა მშენებლობისათვის შეიქმნა ტრესტი „სპეცმშენი“. ამ მუშაობაში ჩაებნენ სხვა ტრესტებიც. ახლა უკვე შეძენილია საათანადო გამოცდილება. მოგვარდა ობიექტების რიტმული მოპარაგება სპეციალური სამენი მასალითა და მოწყობილობით. და მშენებლობა გეგმის გასწრებით წარმოებს უკვე 1982 წლიდან. მარტო მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში ათვისებულია კაპიტალური დაბანდების 104 პროცენტი.

შეწყვეტეს გაუწმენდელი ჩამდინარი წყლების ჩაშვება ისეთმა დიდმა საწარმოებმა, როგორიც არის ენგურის ცელულოზა-ქაღალდის კომბინატი, ქუთაისის საავტომობილო ქარხანა, საწარმო გაერთიანება „ჭიათურმანგანეზი“, კვაისის ტყეია-თუთიის მაღაროთა-სამმართველო. ამის შედეგად დაიწმინდა რესპუბლიკის ისეთი მნიშვნელოვანი მდინარეების წყლები, როგორიც არის ენგური, რიონი, ყვირილა, ფთა ნაპირები კვლავ გახდა დასვენების ადგილი, თანდათან აღდგება ამ მდინარეთა თევზის მარაგიც.

ახლო მომავალში იგივე შეგვიძლია ვთქვათ მტკვარზეც. გარდაბანში უკვე მოქმედებს მძლავრი საწმენდ ნაგებობათა ორი რიგი, რომელსაც შეუძლიათ ყოველდღიურად დაამუშაონ დაახლოებით 800 ათასი კუბური მეტრი ჩამდინარი წყალი. წლის დამლევამდე მათი გამტარუნარიანობა დღეღამეში მილიონ კუბურ მეტრს შეადგენს. ეს საკმაოდ აკმაყოფილებს თბილისისა და რუსთავის ზონების დღეკვნელ მოთხოვნილებას წყლის გაწმენდაზე. ასეთ რეგიონულ ნაგებობათა შექმნა მიზნად ისახავს წყლის რესურსების „გაჯანსაღებას“ ამოსავლეთ საქართველოს მნიშვნელოვან ტერიტორიაზე.

— **საწმენდ ნაგებობათა მშენებლობის ტემპი უკანასკნელ წლებში საგრძნობლად გაიზარდა. როგორ არის ამ საქმეში ეს?**

— ამ საქმეში ჯერ კიდევ მრავლად არის სირთულენი და გადასაჭრელი პრობლემები. მათი ნაწილი დაკავშირებულია ჯერიანი გამოცდილებისა და მომსახურე პერსონალის საშემსრულებლო ენოტერესის უკონტროლობასთან. საქმე კვლავ მშენებლობის საკითხებს უკავშირდება. ადამიანის ორგანიზმშიც ხომ ასეა: გულს მხოლოდ მაშინ შეუძლია ნორმალურად იმუშაოს, როდესაც ჯანსაღი და განვითარებულია სისხლძარღვთა მთელი სისტემა. ჩვენში კი, სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ ბევრი ობიექტია — სოხუმში, ფოთში, ბათუმში, წყალტუბოში, — რომლებიც სრული სიმძლავრით ვერ მუშაობენ საკმაოდ განშტოებული შიდა ქსელების უქონლობის გამო.

ყოველივე ამას სახსრები, თან გვიარიან სახსრები, სჭირდება. ეი ზოგიერთი საკავშირო სამინისტროო და უწყება კი, რომლებიც წილობრივ საფუძველზე მონაწილეობენ პროგრამის განხორციელებაში, ჯერჯერობით მოეალთა მორის ირიცხება. მათ შემოსატანი აქვთ 22 მილიონი მანეთი. აქედან, მაგალითად, კავების მრეწველობის სამინისტროს წილად მოდის 9,5 მილიონი. არადა, დაანლოებით ამდენი დაჯდება სიღნაღის, ფოლოწყაროს და ლაგოდეხისათვის გათვალისწინებული საწმენდ ნაგებობათა აშენება. ასეთივე საკვებელი გეუთმნის მსუბუქი მრეწველობის, ხორცისა და რძის მრეწველობის სამინისტროების, საკავშირო პროფსაბჭოს და სხვა უწყებათა-სამინისტროთა მიმართ.

რაც შეეხება კადრების საკითხს, მინდა აღვნიშნო, რომ საწმენდ ნაგებობათა ექსპლოატაციაში ერთიანი პოლიტიკის განსაზღვრელ ლად რესპუბლიკაში იქმნება რვა ტერიტორიული სამმართველო. ასეთი ცენტრალიზაცია გაადვილებს მომსახურებას, განამტკიცებს მატერიალურ-ტექნიკურ ბაზას. სამმართველო ამარტის შტატების შემცირების ხარჯზე გაიზრდება ინჟინერ-ტექნიკურ მუშაკთა რიცხვი. მაგრამ დღის წესრიგში კვლავინდებურად დგას საკითხი ამ სფეროში მომუშავე კადრების დამკვიდრების შესახებ, მატერიალური დაინტერესებისა და მორალური წახალისების სისტემის შემუშავების შესახებ.

საკითხია აქტიურად და უფრო მიზანდასახულად დავაგროვოთ ექსპლოატაციის გამოცდილება ამ თვალთაგან, ვინაიდან მეთორმეტე ხუთწლედში გეგმის მიხეიდან უნდა დაავამთავრით დადგენილებით განსაზღვრული პროგრამის შესრულება.

— **თქვენ ბრძანეთ, რომ წყლის რესურსების გაწმენდის საკითხს კომპლექსურად ხედავ ეუდგებოდეთ, მაგრამ ეს პრობლემა ცალკეული ეროი რესპუბლიკისა და თვით მთელი ჩვენი ქვეყნის კომპეტენციის ფარგლებს.**

— უდავოდ, შავი ზღვის აუზს ძალზე დიდი მნიშვნელობა აქვს მის ნაპირებზე მდებარე ქვეყნებისათვის, როგორც ბერძნული სასურსათო და სამედიცინო ნედლეულის წყაროს, დასვენებისა და მკურნალობისათვის შესანიშნავი ჰავის მქონე ზონან. და, მაშასადამე, ყველას თანაბრად ეხება მტკნარი წყლების ჩანაფენის მოცულობისა და განაწილების, სამრეწველო ნარჩენების ჩაშვების პრობლემები, ნავი ფეტრები, რომლებიც დაღს ასვამენ ზღვის მთელ აკვატორიის ჰიდროლოგიურ რეჟიმს. მაგალითად, შავი ზღვისათვის უჩვეულო მაკრსკოპიული წყალმეცნიერების მასობრივი გავრცელება მკვეთრად ამცირებს თევზის რაოდენობას, ქმნის ნაპირების მახლობლად ეგრეთ წოდებულ „წითელ მოქცევას“, რაც დიდ ზიანს აყენებს დასვენების ზონებს. ანდა, ავეიოლი მეორე ფაქტი: დიდი მეფუზების რაოდენობის მკვეთრმა ზრდამ — დაამლეონი მილიარდ ტონამდე — გამოიწვია ზღვის საკვების მარაგის მნიშვნელოვანი შემცირება. დაავადებათა შედეგად მნიშვნელოვნად შეიცინდა დელფინის სულადობა. ნეგატიური მოგალითები და ცოდნები მრავლად გვიძევს. ეს დიდ შეშფოთებასაც იწვევს და ამასთანავე ერთიანი ქმედითი ზომების მიღებასაც მოითხოვს.

ამ მიზნით სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო უკვე შეუდგა მოსამზადებელ მუშაობას აუზის წყლის რესურსების კომპლექსური ათვისებისა და რაციონალური გამოყენების შესახებ საერთაშორისო კონვენციის შესამუშავებლად. უკვე მომიანარე წელს კი ჩაეწყობა ქვეყანამ შავი ზღვის აუზის ეუდმიანი ზონიერ ტერიტორიები ჩამოაყალიბა. მასში მონაწილეობენ სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემია, ჰიდრომეტეოროლოგიის სახელმწიფო კომიტეტი, თევზის მეურნეობის და ჯანდაცვის სამინისტროები.

რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მიერ მიღებული პრაგრამის წარმატებით განხორციელება ამ მასშტაბურ ღონისძიებებთან კომპლექსით ხელს შეუწყობს შავი ზღვის ეკოლოგიურ სისტემაში ნეგატიურ ცვლილებათა შეჩერებას.

ი. სუდაკოვა,
ი. გოლდმანი.

ოფიციალურ ვიზიტად

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მოწვეულია 30 მაისს მოსკოვში ოფიციალურ მეგობრულ ვიზიტად ჩამოვიდა ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის პრეზიდენტი გ. ჰუსაკი.

ეროვნულ-ეროვნულ „ეს ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ა. ტიხონოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ვ. ვ. კუზნეცოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი კ. ვ. რუსაკოვი და სხვა ოფიციალური პირნი.

ეროვნულ-ეროვნულ ავტომანქანების კორტეჟი მოტოციკლისტების სპეციალური ესკორტის თანხლებით კრემლისაკენ გაემართა.

* * *

კრემლის ალეაზე სასახლეთ გიორგის დარბაზში გ. ჰუსაკს გულითადად მიესალმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი მ. ს. გორბაჩოვი.

კრემლში შეხვედრის ცერემონიას დაესწრნენ ნ. ა. ტიხონოვი, ა. ა. გრომეკო, ვ. ვ. კუზნეცოვი, კ. ვ. რუსაკოვი და სხვა ოფიციალური პირნი.

(საკუდეს).

ორდენი—ქალაქს

დუშანბე. საოციალისტური გარდაქმნების განმორეიელებაში მშრომელთა დამსახურებისათვის, დიდ სამამული ომში გამარჯვების უზრუნველყოფაში მათი წვლილისათვის, სამეურნეო და კულტურულ მშენებლობაში მიღწეული წარმატებებისათვის ქალაქი დუშანბე დაჯილდოვდა შრომის ოქროსფერი ორდენით.

სასტუმრო ჯილდოს გადაცემას 29 მაისს მიეძღვნა სახეიმო კრება.

კრებაზე სტუდია წარმოთქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ი. ვ. კაბანოვმა, რომელსაც გულთბილად შეხვდნენ დამსწრენი.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სს

მეგობრულ ვითარებაში

29 მაისს საბჭოთა ხელმძღვანელობამ კრემლის დიდ სასახლეში სადილი გაუმართა იტალიის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ბ. კრაქსს.

ბ. კრაქსისთან ერთად იყვნენ მოგზაურობაში მისი თანმხლები სამხარეო საქმეთა მინისტრი ჯ. ანდრეოტი, იტალიის სხვა სახელმწიფო მოღვაწენი.

საბჭოთა კავშირის მხრივ სადილად იყვნენ მ. ს. გორბაჩოვი, ნ. ა. ტიხონოვი, ა. ა. გრომიკო, პ. ნ. დემიჩევი, ბ ნ. პონომარიოვი, ესენი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ი. ვ. არხიპოვი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები, სსრ კავშირის მინისტრები, სსრ კავშირის საბჭოს წევრი კომიტეტების თავმჯდომარეები, სხვა ოფიციალური პირნი.

სტუმარ-მასპინძელთა მხრივ სადილზე იყვნენ ნ. ნ. ტიხონოვი, ა. ა. გრომიკო, პ. ნ. დემიჩევი, ბ ნ. პონომარიოვი, ესენი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ი. ვ. არხიპოვი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები, სსრ კავშირის მინისტრები, სსრ კავშირის საბჭოს წევრი კომიტეტების თავმჯდომარეები, სხვა ოფიციალური პირნი.

სადილ-ლანჩზე ადგილი ჰქონდა ენერგიულ, ძმურ, ურთიერთგაგებით, ერთმანეთისადმი ყურადღებიანობით, ერთმანეთის ინტერესებისადმი ყურადღებიანობით, ერთმანეთის ინტერესებისადმი ყურადღებიანობით, ერთმანეთის ინტერესებ

უცხოეთში

ფაქტები მოვლენები

30 მაისი ■ საკდესი იუწყება

...ეკარტოფილეთა რეგერვები

საქართველო. მრავალდარგოვან სოფლის მეურნეობაში მტკიცედ ადგია დამკვიდრი საადრეო კარტოფილე�ბი. მიწათმოქმედებას ეს ახალი, მაგრამ სწრაფად განვითარებადი დარგი ამეამად გადაუვანილია საბრუნველო საფექალეზე. მოკლე დროში რესპუბლიკის ორ — ბოლნისისა და მარნეულის რაიონებში, რომელთა ბუნებრივი პირობები ხელს უწყობს საადრეო კარტოფილის მოყვანა-მოყვანას, შეიქმნა დიდი სპეციალიზებული საბჭოთა მეურნეობები. მათ აქვთ მიწის მასივები, ტექნიკა, აშენდა იაროვიზაციორები, დამზადარ ნაგებობანი, კარტოფილის მინდერებში გაიყვანეს სარწყავი არხები.

თითქოს შეიქმნა დარგის სტაბილური განვითარების წინასწარი ყველა პირობა, მაგრამ ხუთწლიანის ოთხი წლის მანძილზე კარტოფილის დამზადების მოცულობამ შეადგინა 350 ათასი ტონა, გეგმით გათვალისწინებული 372 ათასი ტონის ნაცვლად. სხვათა შორის პარადოქსულია უნდა იყოს ეს, მოდის სახლგადოებრივი მეურნეობების წილად. ამასთან 24 ათასი ტონა კარტოფილი დაკარგეს გეგმის შესრულებას მარნეულის რაიონმა. ფერო მეტიც, ბოლო დროს შეიმჩნევა პროდუქციის ხარისხის დაქვეითების ტენდენციანი. რესპუბლიკის, ქვეყნის სამრეწველო ცენტრებში, როგორიც წესი, იგზავნება არასტანდარტული კარტოფილი.

კარტოფილის წარმოების რაოდენობრივი ზრდის, წელს არანაკლებ 98,5 ათასი ტონა კარტოფილის დამზადების, ხარისხის ამაღლებისა, საკავშირო ფონდში პროდუქციის გეგმაზომიერი მიწოდების პრობლემები განიხილეს მარნეულში გამართული მეკარტოფილეთა რესპუბლიკური თათბირის მონაწილეებმა.

თათბირი გახსნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ ო. ვარძელაშვილმა.

რესპუბლიკის ხიდმოსტნეულის მეურნეობის მინისტრმა თ. ჯაბადარმა თავის მოხსენებაში, ორგანიზაციებმა გამოსავლინა ბაღაბაღის ჩამორჩენის მიზეზები, შეიფასეს საქმის ვითარება ამ ეტაპზე. აღინიშნა, ყურძენ, რომ ბოლო წლებში შეიცვალა მომთხოვნელობა, ბასურხისმგიერობა, დისციპლინა ბევრ მეურნეობაში. ირკვევა კულტურის მოსავლიანობის ტექნოლოგია. ვერ უზრუნველყოფენ მეცნიერების დროულ და ხარისხიან მოვლას. და ეი შეიტანეს კარტოფილის მოსავლიანობამ შარშან მარნეულის რაიონში მეკარტოფილეთ 61 ცენტნერი შეადგინა — ერთიორად ნაკლები. ეიერე გეგმით იყო გათვალისწინებული. ანასანარეულო ვითარება შეიქმნა ბოლნისის რაიონში, სადაც მეკარტოფილეთ მოსავლიანობა ვერ ბასთან შეადარებით ეიბეს ცენტნერით ნაკლები აღმოჩნდა.

გადაეკეთა მიმდინარე წელი ბარდატების წლად, მიიღწიონ მოსავლის აღებასა და მის ტრანსპორტირებაზე დასაქმებული ყველა ქვეგანაყოფის ზუსტ ურთიერთმოქმედებას, შეარულონ მიწოდების წლიური დაგალებანი და, რაც ყველაზე მთავარია, გადაეჭრათ კარტოფილის ხარისხის პრობლემა — ასეთია დღის ამოცანები, ანუ ამჟამინდელ თათბირის მონაწილეებმა.

სამმისო პირობები არის. რესპუბლიკაში განხორციელებულ ღონისძიებათა ეიეზებით, საადრეო კარტოფილის მოსავლის ეარგი პიტრ ეიანმა. შეიქმნა დარგში ყველა ადმეადი საკოოპერაციო რესპუბლიკური საკოოპერატიული შტაბი, ეიეიშვილეს მოსავლის აღებისა და გაგზავნის ერთგეგები. უაღრესი საეჭოა, რომ ბეკეი კონტროლი დაიწესდეს თითოეული ერგადის, თითოეული მეურნეობის მუშაობას, განეხილოთ დაალეან სამეფოთა ერთგეგი, ბულეანან დაიბარონ ხარისხნონ კარტოფილი.

შესაბამისმა სამსახურებმა უნდა იზრუნონ ტრანსპორტით, განსაკუთრებით აეტორიფიერატორებით მეურნეობების უზრუნველყოფისათვის, მოიგვარონ საკითხი მეურნეობებისა და რაიონების ტრანსპორტის მუშაობა პარტნიორობა. უნდა ამაღლდეს სოლოს მეურნეობის პროდუქტების ბარხანის სახელმწიფო ინსპექციის მუშაობა როლი. მათ უნდა გააკონტროლონ კარტოფილის ხარისხი და არა მარტო მისი მიღების, არამედ ჩაბარების ადგილზეც.

ბევრ რამეში საქმის წარმატება დამოკიდებულია მეურნეობების ბარათ მომარაგებაზე. მიწამთმქმედთა და მათი პარტნიორების — ბარანსმაქრეწველო კომპლექსების საქმეა, პროფილების დამზარისებლათა შრომის მატერიალურ სტიმულირებაზე, როგორც წარმოების მუშაობა, ისი ინფორმაციისა და ყოფის პირობების გაუმჯობესებაზე, ეინე დასაქმებულია მოსავლის გადაზიდვით.

თითოეულს პერსონალური პასუხისმგებლობა უნდა დაეკისროს მინდობილი სამუშაო ობლისათვის, ბაზი ეთსეეს თათბირზე.

თათბირის მონაწილეებმა დასაბეს ნაკლოვანებათა ანოთეფხერი, დაგეს შემდგომი განვითარების კონკრეტული ღონისძიებანი სკკ XXVI ყრილობის, სკკ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად.

თათბირის შედეგები შეაჯამა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ჯ. ბატიაშვილმა. (საქინფორმი).

...ბაჭოთა საქართველო" პირველ ადგილზეა

საქართველოს სსრ გამსახლობის კოლეგიამ და კულტურის მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმმა შეაჯამეს დარგის შრომითი კოლექტივების სოციალისტური შეჯიბრების მიმდინარე წლის პირველი კვარტალის შედეგები. გამსახლობისა და კულტურის მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშა გამომცემლობებს შორის მიენიჭა სახელმწიფო გამომცემლობას „საბჭოთა საქართველოს". მანვე მოიპოვა პირველი უფლადი პრემია.

გამომცემლობის კოლექტივმა წარმატებული ხუთწლედის დამამთავრებელ წელს. სამ თვეში გამოშვებულია 93 დასახელების წიგნი — გეგმით გათვალისწინებულზე მეტი. 20 პროექტის „ბაკურიანი" ცენტნერ. თუ 1982 წელს ზარალან მეურნეობათა რიცხვი სამტემაში 383 იყო, 1984 წელს იგი 36-მდე შემცირდა. 122 მილიონ მანეთიანან მეურნეობათა მოგება 324 მილიონამდე გაიზარდა.

ბრიხის და ღორის ხორცის, რძის, მატყლისა და თამბაქოს წარმოება, რომელიც ჯერ კიდევ 1983 წელს ზარალიანი იყო, აბალა რენტაბელური გახდა, ხოლო მარცვლეულს, ცხენის ხორცისა და ბოსტნეულის წარმოების ზარალიანობა მნიშვნელოვნად შემცირდა.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ რესპუბლიკაში შესასყიდი ფასების დანამატების გაუთვალისწინებლადაც კი გამოიკვეთა მეცხოველეობის ცალკეული სახეობათა პროდუქციის წარმოების რენტაბელობის გადიდების სტაბილური ტენდენცია.

სერიოზული მუშაობა გაწეული რაიონული რგოლის აგროსამრეწველო კომპლექსის მართვის მექანიზმის შემდგომი სრულყოფისათვის. რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანების ფარგლებში შეიქმნებოდა სოფლტექნიკისა და მელიორაციის ადგილობრივი სამსახურები. ახალმა სტრუქტურამ საშუალება მოგვცა უფრო ეფექტიანად გამოგვიყენებინა მეურნეობათა შესაძლებლობანი და მნიშვნელოვნად გაეაიფა მართვის აპარატის შენახვა. სამხრისია აღინიშნოს, რომ ახლა რაიონულ რგოლში გამოთავისუფლებული 810-ზე მეტი სამტატო ერთეული, მათ შორის სამმართველო ფუნქციების შემსრულებელი — 220.

ამავე დროს არის მეურნეობანი, რომლებიც არ ისარულებენ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებისა და დამზადების გეგმებს, ურეგდებიან პროდუქციის გაძვირებას, არ უზრუნველყოფენ საკუთარი საბრუნავი სახსრების შევსებას.

საზოგადოებრივი წარმოების ეფექტიანობის ამაღლების დიდი რეზერვია, თქვეს სხდომაზე, სახელმწიფო, შრომისა და სამეფო-რეულებო დისციპლინის ყველგან განმტკიცება, რაც განსაკუთრებით აღინიშნა სკკ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმზე. საანგარიშო კრებებზე ხშირად აკრიტიკებდნენ რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანებების გამგეობებს, უყურადღებოდ ტოვებენ ადამიანებს, ეგონ ეს ადამიანები ეკონომიკურ ინტერეს

მტერი—ვერაგზე ვერაგი

ამას წინათ ტურნალმა „ზარუბეიფომ" (№ 19) იხვლისური „სანდო ტამბილაგ" გადმობეჭდა ასეთი ინფორმაციაა: „ფრანგმა ექიმებმა რ. ვირამ, ჟ. ბუიმ და რ. ფრიდმანმა — პარიზის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის თანამშრომლებმა, დაადგინეს, რომ ათიდან რვა შემთხვევაში იმპოტენცია წარმოიშობა თამბაქოს წევით გამოწვეული სისხლძარღვების შეიწროვების გამო. ფიდელოსების მიერ მიღებული ახალი შედეგები უარყოფს დამკვიდრებულ აზრს, თითქოს ეს ავადმყოფობა დაკავშირებული იყოს მხოლოდ და მხოლოდ ფსიქიკურ მოშლილობასთან. არტერიების გამტარუნარიანობის არანორმალური შემცირების მეორე მიზეზია ცხოველური ცხიმებით მდიდარი საკვლის მიღება.

თამბაქოთა ცხიმები მიიჩნიათ ძირითად ფაქტორებად, რომლებიც განპირობებს ისეთ სნეულებათა განვითარებას, როგორიც არის გულსისხლძარღვთა დაავადებანი. მათი მოქმედება განსაკუთრებით მომაკვდინებელია 40 წლის შემდგომ ასაკში, თუმცა რისი საკმაოდ დიდი უფრო ადრეული წლებშიც. იმპოტენტად ვანდომის ორჯერ მეტი შანსი აქვთ მწეველებს, ათჯერ მეტი მსუბუქების იმათთან შედარებით, ვინც თამბაქოს არ ეწევა და ზომიერად ჭამს.

მეცნიერთა მონაცემებით, გამოკვლეულ მწეველთა 50 პროცენტს ამა თუ იმ ფორმის იმპოტენციია ახასიათებს.

ამ გამოკვლევათა შედეგები, უეჭველია, დიდად აზარალებს თამბაქოს კორპორაციებს, რომლებიც რეკლამას უწევენ თამბაქოს წევას, როგორც მამაკაცური ძალისა და სიამაყის სიმბოლოს. ამასთან ისინი გარკვეულ იმედს უსახავენ ავადმყოფებს, რომლებსაც შეუძლათ დაძლიონ ან, უკიდურეს შემთხვევაში, დამშვიდონ ამ ავადმყოფობის განვითარება, თუ თავს დაანებებენ წევას და სწორ დიეტას შეარჩევენ".

გაზეთ „კომუნისტის" რედაქციამ სთხოვა ჩვენს ცნობილ მეცნიერებს, მედიკოსებს, გამოთქვათ თავიანთი აზრი ამ ფაქტთან დაკავშირებით.

3. ვაშაძეიძე, ნ. მახვილაძის სახელობის შრომის მეცნიერთა და პროფესიათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი: უნდა მოგახსენოთ, რომ ჩვენი მეცნიერებისაკენ მოულოდნელი არ გახლავთ ფრანგი ექიმების მეტად დაბალფერებელი დასკვნა. ნიკოტინი სისხლძარღვოვანი და ნერვული სისტემების მხამი, რომელიც, ცხადია, უარყოფითად მოქმედებს მათზე და აწევნის სისხლძარღვთა სპაზმს, ტაქიკარდიას. აქ, რაღა თქმა უნდა, არა მარტო ვვირგვინოვანი სისხლძარღვების სპაზმი და სტენოკარდიული შეტევების გახეთარება, არამედ ადამიანის ყველა ორგანოს, მათ შორის, სასქესო ჯირკვლების სისხლძარღვთა სპაზმიც იგულისხმება.

თუ გავითვალისწინებთ, რომ სასქესო ჯირკვლების ფუნქცია და გენერაცია დიდად არის დამოკიდებული ენერგიულ ბალანსზე მომარაგებაზე, ადარავის გაუკვირდება, რატომ გვხვდება იმპოტენციის შემთხვევა გაცილებით ხშირად თამბაქოს მწეველთა შორის, ვიდრე არამწეველთა შორის. ეს ყველაფერი ასეა, მაგრამ ფრანგი მეცნიერების დასკვნის ერთი არსებითი ხარვეზი აქვს. გამოდის, თითქოს იმპოტენციის გამომწვევი მთავარი მიზეზი ნიკოტინი იყოს, ადამიანის სქესობრივ პოტენციაზე ნიკოტინის მკვეთრი უარყოფითი გავლენა ეკუთვნის და ეწევიან და ამის თამბაზე უკვე მოგახსენეთ. ნამდვილ ნიკოტინზე, როგორც რისაფაქტორზე, წინ უფიქრ, ალკოჰოლს დადაყენებდი. გაცილებით მეტია მისი დამღუპველი ზემოქმედება სწორედ პოტენციასა და შობადობაზე.

3. ალადაშვილი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი: ცნობილია, რომ წარსულში მონასტრები ჩაკეტილი ბერები ეტანებოდნენ თუთუნს, რათა სქესობრივი ლტოლვა დაეთრგუნათ, თუმცა რელიგიას მეტად თავლწუნებული ჰქონდა თამბაქო.

ეკსპერიმენტალმა გამოკვლევამ ისიც ცხადყო, რომ ბოკვერებსა და ძაღლებს, რომლებსაც ხანგრძლივად ასუნთქვებდენ სიგარეტის ბოლს, უეცრეთიდებოდათ სქესობრივი უნარი, ხოლო მათი სათესლე ჯირკვლები უფრო მცირე ზომისა იყო, ვიდრე საკონტროლო ჯგუფის იმ ცხოველებისა, რომლებიც თამბაქოთი არ იშხაპვნიდნენ.

სპეციალისტებმა გამოიკვლიეს — ნიკოტინმა შეიძლება გამოიწვიოს არა მარტო იმპოტენციია, არამედ სტერილობაც.

თამბაქოს წევა განსაკუთრებით ცუდად მოქმედებს ბავშვობაში და სქესობრივი მომწიფების ასაკში, მტკაცდ ბმიბე გაელენას ახდენს ქალის ორგანიზმზე, კერძოდ, სასქესო ჯირკვლებზე. ეს იქიდანაც ჩანს, რომ მწეველ ქალებს სქესობრივი ჯირკვლების საადგილო გამოთიშვა (ელმაჭესი) ათჯერ უფრო ხშირად აღენიშნებათ, ვიდრე იმათ, ვინც თამბაქოს არ ეტანება.

და ყოველივე ამის შემდეგ მაინც ვიზიარებ მოსაზრებას იმის შესახებ, რომ ალკოჰოლი არა ნაკლები, არამედ უფრო ეერიგი მტერია ადამიანისა, მისი ყველა ორგანოსი და მათ შორის — სასქესოსიც.

ალბათ ყურადღებას მიაქცევდით ასეთ ნაშნადობლივ გარემოებას: ალკოჰოლი და ნიკოტინი, ერთი ერთ „ერთად დადიან" და მათ უპირატესად ლაბილური, შედარებით სუსტი ნებისყოფის ადამიანები ეტანებიან.

3. ვაშაძეიძე: ალკოჰოლისა და ნიკოტინის მოქმედებამ შესაძლოა გამოიწვიოს სთესლეულების თითქმის სრული დაკარგულობაც კი.

3. ალადაშვილი: ალკოჰოლიზმისა და ლოთობის პრობლემა დიდად აღელვებს თითოეულ ჩვენგანს და, მართლაც, სამეცნიერო სამოგალო საქმეა მის წინააღმდეგ გადამწყვეტი, საყოველთაო ლაშქრობა. ჩემი პრაქტიკული დაკვირვების საფუძველზე შემიძლია განვაცხადო, რომ ცოროზი, ეს ერთ-ერთი მძიმე სენი, თითქმის აღარ გვხვდება იმათ შორის, ვინც სისტემატურად არ მიმართავს ალკოჰოლის სასმელებს.

3. ვაშაძეიძე: დიახ, დღეს მწვავედ დგას ალკოჰოლის, თამბაქოს წევის და კვების პიგიენის საკითხები. ეფექრობ, ზემოქმედი არ იქნება, უფრო მკაცრ, გადამწყვეტ ღონისძიებებსაც მივმართოთ ამ საქმის მოსაგვარებლად, ვიდრე დღემდე იყო. დიდად მისასალმებელია, რომ სკკს ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებით უკვე აიკრძალა საზოგადოებრივ ადგილებში ნასვამ მდგომარეობაში გამოჩენა და საწარმო-დაწესებულებებში ალკოჰოლური სასმელების მოღება. იქნებ ამაზეც ვიფიქროთ, რომ ასევე სასიკეთო იქნება დაწესებულებებში კატეგორიულად აკრძალოთ თამბაქოს მოწევაც.

3. ალადაშვილი: სხვათა შორის, ეს უკვე ასეი ჩვენთან: კარგა ხანია თბილისის აკადემიკოს 3. ალადაშვილის სახელობის №2 კლინიკურ საავადმყოფოში თამბაქოს აღარ ეწევიან არც თანამშრომლები, არც სტუდენტები და არც პაციენტები. ექიმები ამ საქმეში, დიახაც, უნდა იყვნენ სამაგალითონი.

3. ვაშაძეიძე: მართლაც რომ, დროულად და დასაბუთებულად დაადასტურ ჩვენი რესპუბლიკის თვალსაჩინო ადამიანებმა ფიზიკურ-ტექნიკური მუშაობის, ფიზიკური კულტურის შინ თუ გარეთ აღორძინების უაღრესად აქტუალური საკითხები „კომუნისტის" ფურცლებზე.

ექსკურსიები, ტურიზმი, სპორტული ასპარეზობანი, ფიზკულტურა განსაკუთრებით სასარგებლოა ნიეთიერებათა ცვლის დარღვევის დროს, რის გამოც ადამიანს აწუხებს სიმსუქნე, ანემია და ბავადებანი, დიაბეტი და სხვა. თუმცა ამ დაავადებებს სხვადასხვაგვარი გენეზისი აქვს, ერთი რამ მაინც საერთოა: ფიზკულტურა ხელს უწყობს ორგანოთა სისტესსისტემის და ენერგიის დიზორიენტაციის ხარჯვას, რაც ორგანიზმის ცხოველმყოფელობისა და სიცოცხლისუნარიანობის ამაღლების საწინდარია.

ამრიგად, თუ გვინდა ჯანმრთელნი ვიყოთ, მაბაკეცური ძალა და სიამაყე გვაქონდეს, ერთხელ და სამუდამოდ უნდა გავიფიქოთ ალკოჰოლსა და თამბაქოს, ეფერთგულოთ ფიზკულტურასა და სპორტს.

3. ხომასურიძე, ი. ყორდანიას სახელობის ადამიანის ენერგიული ფუნქციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, ელენურ კომაკავშირის პრემიის ლაურეატი: უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშნოს ფრანგი მედიკოსების აზრი იმის თაობაზე, რომ თამბაქოს წევა უარყოფით გავლენას ახდენს ადამიანის სექსუალურ მდგომარეობაზე, ახალი არ არის. კარგად ვიცით, თუ რა უარყოფითად მოქმედებს ადამიანის ნერვულ, გულსისხლძარღვთა, ენდოკრინულ და სხვა ფუნქციებზე ბეერი მავნე ჩვევა. მათ შორის თამბაქოს წევა. ადამიანის სექსუალური აქტიურობა კი ძირითადად დამოკიდებულია სწორად ამ სისტემის ფუნქციონირებაზე. ამიტომ გასაკვირი არ არის, რომ თამბაქოს წევა და განსაკუთრებით ნიკოტინის შეჯაჭვა აქვეითებს ადამიანის პოტენციას. ამ თვალსაზრისით რა თქმა უნდა, ფრანგი კოლეგების აზრი სწორია, მაგრამ, ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ სრული არ არის. ადამიანის სექსუალურ აქტიურობაზე გავლენას ახდენს სხვა ფაქტორებიც, რომლებიც არანაკლებ საყურადღებოა. ამის დასადასტურებლად შეგვიძლია მოვიყვანოთ ის მაგალითი, რომ აქტიანური პოპულარული სამედიცინო პროპაგანდის შედეგად მსოფლიოში აღინიშნება თამბაქოს მწეველთა გარკვეული რიცხვის მკვეთრი შემცირება. მიუხედავად ამისა, სექსუალურ მოშლილობათა სიხშირე არათუ არ მცირდება, მატულობს კიდეც. ეს ამასთან არის დაკავშირებული, რომ ადამიანის ამ ფიზიოლოგიურ ფუნქციაზე მოქმედებს არაერთი სხვა ფაქტორიც, რომლებიც თავისი მნიშვნელობით არ ჩამოუვარდება თამბაქოს წევას. ამ ფაქტორებიდან უპირველეს ყოვლისა უნდა აღინიშნოს ალკოჰოლის უარყოფითი გავლენა ადამიანის სექსუალურ აქტიურობაზე. რადგან მცირე რაოდენობით მიღებული ალკოჰოლი ფუნქციურ ნერვულ და გულსისხლძარღვთა სისტემების დროებით აგზნებას, იქნებ ისეთი შთაბეჭდილება, თითქოს სპირტანი სასმელი სასარგებლე ყოფილ, მაგრამ სინამდვილეში ასე როდია. ეს არის აღნიშნული სისტემის და, შესაბამისად, სექსუალური ფუნქციის დროებითი ცრუ სიმღელაია, რომელსაც აუცილებლად, მოპყვება მათი დათრგუნვა. გარდა ამისა, რომ ალკოჰოლი უმეალოდ — უარყოფითად მოქმედებს ადამიანის ყველა ძირითად ფუნქციაზე, მისი ხშირი და ხანგრძლივი ხმარება იწვევს ნეიროთერეგათა ცვლის მოშლას, განსაკუთრებით ნახშირწყლებისა და ცხიმის მეტაბოლიზმის დარღვევას, ზედმეტ სიმსუქნეს, და, რაც მთავარია, შინაგანი სეკრეციის ჯირკვლების აქტიურობის ისეთ გადახრას, რომელსაც უფთოდ ქვიყვანენ სექსუალური ფუნქციის დარღვევისთან. თვითონ სექსუალური ჯირკვლები ენდოკრინული სისტემის ერთ-ერთი ძირითადი ფაქტორია. ამაღენად, როცა ვლაპარაკობთ ადამიანის სექსუალურ ფუნქციაზე მავნე ჩვევების უარყოფით გავლენის შესახებ, დამაკვალიანებელ ცვლილებებთან ერთად დიდი უურადღება უნდა დაეთმოს ალკოჰოლის ხანგრძლივ და უზომო ჰმარებას. ამავე დროს გასათვალისწინებელია ისიც, რომ მავნეა არა მარტო მაგარი სასმელები (არაყი, კონიაკი და სხვა), არამედ ღვინისა და ლუდის დიდი რაოდენობით სმაც.

ადამიანის სექსუალურ დარღვევათა გენეზისში მნიშვნელოვანი ფსიქიკურ მოშლილობათა როლი. ეს დასტურდება თუნდაც იმით, რომ ნარკოტიკული სიამაყეებიანი, რომლებიც იწვევენ ადამიანის ფსიქიკურ ფუნქციის სწრაფ დაქვეითებას, უპირველეს ყოვლისა, თრგუნავენ მის სექსუალურ აქტიურობას.

როგორც ცნობილია, ნარკომან მამაკაცთა შორის იმპოტენციია მრავალჯერ უფრო ხშირად გვხვდება, ვიდრე სხვა პათოლოგიის დროს.

რა თქმა უნდა, ადამიანის სექსუალურ მოშლილობასთან ბრძოლის საკითხი მარტივი არ არის. მხედველობაში უნდა ვიქონიოთ ისიც, რომ ამგვარი მოშლილობა ზმირია როგორც მამაკაცთა, ისე ქალთა შორის. ამიტომაც ოუ ილუსტრებლია ამ პრობლემისადმი სერიოზული და კომპლექსური მიდგომა, სამედიცინო ასპექტებთან ერთად ზოგი სოციალური საკითხის გადაწყვეტაც, უპირველესად კი — ალკოჰოლისა და ნიკოტინის.

ბილეთი მეშვიდე, ტრადიციული

თამაშობდა საქართველოს უფრასლისტთა კავშირის პრიზი

თბილისის ლენინური კომკავშირის სახელობის წყალჯამარდობის კომბინატის ოუზში გრძელდება წყალტრფოლთა მეშვიდე ტურდაეიეული საერთაშორისო შეჯიბრება საქართველოს ეუფრასლისტთა კავშირის პრიზზე. გუშინდელი, მეორე და მესამე ტურის მატჩები ასეთი შედეგებით დამთავრდა: რუფნენთი-ეუბა —15:13 (4:0, 4:3, 3:5, 4:5), შეეეცა-უნგრეთი— 7:18 (1:6, 3:5, 2:3, 1:4), საქართველო-ოუგოსლავია — 5:7 (1:1, 1:1, 1:3, 2:2), ოუგოსლავია-შეეეცა — 13:3 (4:1, 3:1, 4:0, 2:1), სსრ კავშირი-რუმინეთი — 10:7 (3:2, 2:2, 1:2, 4:1), უნგრეთი-საქართველო — 11:10 (2:3, 3:3, 3:2, 3:2).

ოუგოსლავებთან მატჩში საქართველოს წყალტრფოლთაგან ბერეთები გიორგაძე კანდელაკმა — 2, ნიკოლაიშვილმა, ზუმბულიძემ და კუტუბაძემ —თითო გოლ-უნგრელებთან შეხვედრაში საქართველოს ნაკრების წევრთაგან მეტტრფიალა კარი აიღეს გვახარიამ — 4-ჯერ, ზუმბულიძემ — 2-ჯერ, ბაღათარიამ, კანდელაკმა, კოლაშვილმა და ნიკოლაიშვილმა — თითოჯერ.

დღისათვის გუნდების სატურნირო მდგომარეობა ასეთია: უნგრეთი — 5 ქულა (6 შესაძლებლიდან), სსრ კავშირი — 4 (4-დან), ოუგოსლავია — 4 (4-დან), რუმინეთი — 3 (6-დან), კუბა — 1 (4-დან), შეეეცა — 1 (6-დან), საქართველო — 0 (6-დან).

გთავაზობთ დღეისთვის შეხვედრების განრიგს: 10.00. რუმინეთი-ოუგოსლავია, 11.00. შეეეცა-სსრ კავშირი, 12.00. საქართველო-კუბა, 17.00. შეეეცა-რუმინეთი, 18.00. უნგრეთი-ოუგოსლავია, 19.00. სსრ კავშირი-კუბა.

საგურნირო ორბიტა

ბაღდასარი. გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში გრძელდება გ. კასპაროვისა და რ. პიუბნერის (გერ) საგურნირეი მატჩი. ისევე როგორც პირველი, მეორე პარტიაც კასპაროვმა მოიგო, ამჯერად თეთრი ფიგურებით და 39-ე სვლაზე. ამასობაში მადრიდში გამოცხადდა, რომ მსოფლიო პირველობის მატჩი ანატოლი კარპოვსა და გარი კასპაროვს შორის დაიწყება 2 სექტემბერს მოსკოვში. ეს გადაწყვეტილება ფ. კამპომანესმა, რომელმაც აღნიშნა: „ამ მატჩის მოწყობის თაობაზე მოსკოვის, მარსელისა და ლონდონის განაცხადების გაცნობის შემდეგ გადაწყვეტე უპირატესობა საბჭოთა კავშირის დედაქალაქისათვის მიმენიჭებინა".

კრაკოვი. მეტალიზმ ნაკრებმა ევროპის ჩემპიონატის ნახევარფინალური გაიგიენენ საბჭოთა სპორტსმენები ვ. ალდარხანოვი (48 კგ-მდე წონა), ს. ხაჩატრიანი (57 კგ.), ნ. ამდიკალოკოვი (60 კგ), ვ. იანოუსკი (63,5 კგ), ნ. შანავაზოვი (81 კგ), ა. ილგუბეანი (91 კგ.) და ვ. იაკოლევეი (91 კგ-ზე მეტი).

ფეიხუანი. იტალიის ნაკრებმა, რომელიც მექსიკაში იმყოფება, ამხანაგური მატჩი გამართა სალეტო ბეხუ „ბეეიბლოსთან". შეხვედრა დამთავრდა ფრედ — 1:1.

ტრაგედია ბრიუსელის სტადიონზე

ბრიუსელი. 30 მაისი. (საკადეს). შიშმა და გულისწყროლმან შეიპყრო მთელი დასავლეთი ევროპა იმ ტრაგედიასთან დაკავშირებით, რომელიც დატრიალდა ბრიუსელის სტადიონზე ფეხბურთში ევროპის ჩემპიონთა თასის ფინალური მატჩის დროს ტურინის კლუბ „იუვენტუსსა" და ინგლისის „ლივერპულს" შორის. ასე განპირველ პრესის მიმოხილველები გულშემატკივართა შეტაკებების შედეგებს, რომელთა დროსაც, ცრუსაფული მონაცემებით, 42 კაცი დაიღუპა და 350 დასახიჩრდა.

ჯერ კიდევ ბურთის პირველ დარტყმამდე, მინდორი გადაიქცა მასობრივი მკვლელობის არენად. უეშველოგობა პროვოკაციულად გამოიწვიეს „ლივერპულის" მოყვარულმა გულშემატკივრებმა, რომელნიც შეიჭრნენ ტრიბუნაზე ტურინის კლუბის თაყვანისმცემელთათვის გამოყოფილ ზონაში. ასობით იტალიელ უმოწყალოდ ეცემოდა ფრენბურთელებს კი, რომლებმაც შეჯიბრების დასკვნის დღეს დაამარცხეს იაპონელები ბეხუში (3:1), მესამე ადგილი ხვდათ წილად.

ეკიანოს ფეხბურთის ისტორიაში უდიდესი შეტაკების ავბედითი შედეგის ფოსზე ახლ ცოტა ვინმე თუ აინტერესებს ინგარიში 1:0, რომლითაც „იუვენტუსმა" მოუგო „ლივერპულს", მას შემდეგ, რაც თერთმეტმეტრიანი დარტყმით ბურთი გიატანა თავდამსხმელმა მიშელ პლატინიმ. ბელგიის მთავრობამ ჯამაკეთა ვინმესაგან, რომელშიც ადგა ნიშნა, რომ იგი ალბათ აკრძალავენ ინგლისის კლუბების მოხალოლეებით მატჩების მოწყობას. ბრიტნეთს პრემიერ-მინისტრმა მ. ტეტჩერმა აღიარა, რომ იმიო, ეოსაც ბრალი მიუძღვის ამ მოვლენებში, „ეიარცხვინეს თავიანთ ქვეყანა.

ლონდონიდან მიღებული ცნობების თანახმად, ბრიუსელში მოწყობილ ხულიგნურ ორგიაში აქტიური როლი მოესაოუს ბრიტანელმა ნეიფაშისტმა ალაშმა დებმა. როგორც ლეგრესელი სპორტული კლუბის თავმჯდომარემ ჟ. სმიტმა გაიცადაფ, ბი-ბი-სის რადიომაუწყებლობის კორესპონდენტის საინფორმაციო სამსახურის ცნობით, ეწმენრობა დაიწყეს ინგლისის ნეონაციონალური ორგანიზაციის „ეროვნული ფრონტის" წევრებმა. მათი ფრაქციები ფრანსაპარტები, მისი თქმით, ტრიბუნებზე მოჩანდა მატჩის დროს.

ეუფას ხელმძღვანელობამ აღნიშნა, რომ ბრიუსელში დატრიალებული ძალადობის სეფეტი სათუოს ხდის ფეხბურთში ევროპის ყველა შეჯიბრების მოპოვალს.

მნიმომხილველნი ხაზს უსვამენ, რომ სტადიონზის ტრიბუნებზე სისხლისმღვრელმა ბატალიებმა რამაც ფეხი მოიკიდა დასავლეთში, ამჟამად საზარელი მასშტაბი მიიღო, რაც ეწინააღმდეგება ადამიანის მორალსა და ღირსებას.

რედაქტორი
3. ხელიძნეიშვილი.

საქართველოს სსრ საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტრო, საავტომობილო ტრანსპორტისა და საავტომობილო გზების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტი ღრმა წუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაეცვალა ხაშურის ავტოსატრანსპორტო საწარმოს გენერალური დირექტორი
ზაურ ნიკოლოზის ძე ბასპაძე
და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

ბილეთი მეცხრეთ

ბილეთელ მინდიის უწოდებენენ მიხეილ მამულაშვილს, ყვავილების მესაილეს. თავისი სიცოცხლის მთელი 100 წელი შეალია მან სილამაზის სამსახურს. გამოჩენილმა ქართველმა მეყვავილე-დეკორატორმა ათიოდენ ჯიშის მცენარე გამოიყვანა, სახელი გთიქვა მთელ მხატვრული კომპოზიციების შექმნით.

ღირსშესანიშნავია, რომ 1 ივნისს — ბავშვთა დღეს ქალაქ საერთაშორისო დღეს, მცხეთაში ყვავილების ღღესასწაული გაიმართება. და იგი დაიდგმება მიხეილ მამულაშვილის ბაღში. სტუმრებს ელით თვითმოქმედი კოლექტივების გამოსვლები, რომლებიც მიეძღვნება შვილობას, მეგობრობას, ბედნიერებას, მოიწყობა სპორტული შეჯიბრებები, ატრაქციონები, ეიოსოესნები ბავშვებისათვის.

თეატრონის — ზეიმის ცენტრის გარშემო მოეწყობა გამოფენის პავილიონები და ყვავილების სალონი.

დღესასწაული დილის 9 საათზე დაიწყება.

(საქინფორმი).

„სივნუალას" სიმთგო

ბაფსლის სეზონის წინ ავორტ ჯიგის ზონის პანსიონატ „ეიეუკალეში" მუშაობენ ჩადგა ახალი ხანდელ კორპუსი, რომელსაც პირველი დამსვენებლები მიიღო. ისინი აქ საოჯახო ბინებით ჩამოიყვანენ.

ბინულ წელს ქვეყნის სხვადასხვა კუთხის 225 ათასამდე მუშამ და მოსამსახურემ ბაკატარა შვებულება ოფიციალურ პროფკავშირულ ანგარიშლობის კერძოში. მრავალი მათგანი ბავშვებთან ერთად ისვენებდა. მიმდინარე სეზონში პროფკავშირთა საკუთრებით ოფიციალურ დასასვენებელ სახლებში, სანატორიუმებსა და პანსიონატებში დასვენების მრავალი ათასი მორიგეა.

** სურათზე:** დამსვენებლები პანსიონატ „ეიეუკალეს" ახალ ხანდელ კორპუსთან.

3. ბოგინოვლიანის ფოტო. (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

ცისფერი ეკრანი მთაში

ბაიბული. (საკ. კორ.). კარგი სიხარული მიელო ამ ღღეებში ზონის ყველაზე შორეული მთის სოფლის — ძმეთის მოსახლეობამ. აქ აღიმართა სატელევიზიო ანძა და დამონტაჟდა მაკრორეტრანსლატორი, რითაც შეესაძლებელი გახდა სახლებშიც ყოველებულიყო ეოსფერი ეკრანი.

ამ მოვლენასადმი მიძღვნილ ფიტნგზე ყოფა-ეკონომიაში ტელევიზიის დამკვიდრება მიუღია ძმეთისელებს და ახალი ეროვნ-ით წარმატებები უსურვა პარტიის ტყიბულის სამეალეო კომიტეტის პირველმა მდივანმა ო. მარგალიტაძემ.

ახლა უკვე ზონის ყველა სოფლის მოსახლეობა ემყოფელებით უყურებს ტელეგადაცემებს.

გათუმელთა პრემიერა

ბათუმი. (საკ. კორ.). ილია ჭავჭავაძის სახელობის სახელმწიფო თეატრმა მაყურებელს მორიგ პრემიერად უჩვენა ვ. შამანაძის კომედია „ლიი ფუშბანდი".

სპექტაკლი დადგა ახალგაზრდა რეჟისორმა მ. ლებანიძემ, მხატვრულად გააფორმა საქართველოს დამსახურებულმა მხატვარმა ა. ფიფიოპოვმა, მუსიკალურად— თ. შამელაძემ. როლებს ასრულებენ მსახიობები ნ. წერეთელი, ა. ქარჩავა, მ. ხუხუნაშვილი, ა. კობალაძე და სხვები.

ეროვნული ფეხბურთი

ეროვნული ფეხბურთის თაობაზე ცოტა ქვემოთ მოგახსენებთ, ჯერ ვარდების ქერდობისა ეოყვნთ. ოფლენებს წინ გაეფსწრებ და წინდაწინვე ვიტყვი: ამ ამბავები საქმიანობია, განხორციელებ ულ ღონისძიებათა ფორმებია გახსნაგავებული, თორემ შინაარსი, უფროო ზუსტად, მიზანი მთა ერთია — სახელმწიფო თანხის გაფლანგვა ან ძირვისება.

შარშან, შემოდგომის მიწურულს რუსთაველ გამმეჯანეთის სამმართველომ ადლერის საბჭოთა მეურნეობა „სამხრეთის კულტურეიიდან" გამოიწერა და ფემოიტანა 27.214 მანეთის ნერგები, რომლებიც, რაღა თქმა უნდა, იმავე დღეებში დაიჩეო ქალაქში. როგორც ეემდგომ შეთოწებით გამოირკვა, ყველაფერი ისე ოოდი გაკეთებულა სინამდვილეში, როგორც ამას წესი და რიგი მოითხოვდა და როგორც ქალაქლებმა ეყო ჩაეწერეოებული. ჯერ იყო და, თავიდანვე ათას ხუთასამდე ძირით ნაკლები ნარგავი შემოტანეს, რაც ორი ათას მანეთზე ეტლის ფეალა და ხელს შეა გაკრობას ნიშნავდა.

ამის შემდეგაც ფაქტობრივად დარგული ხეგრგბის რაოდენობაც გაეკეთებით ნაკლები აღმოჩნდა, ეოდრე ამას აქტები ეოეწერდოდა, რაც კიდევ სამი ათას სამას მანეთზე მეტის ბეფს ხდის საეეეოს.

სამმართველოს მუშაკებმა ყველაფერზე ხელი დაიბანეს, ბრალდებისაგან თავი შორს დაიჭიერეს და ეოოდეა-ბრალი მთლიანად ქალაქის მოსახლეობის დასდეს: ჩვენ კი უკეკლბოვე დავრგეთ, რაც გამოვეწერეთ, მაგრამ მოიპარეს (?).

მოიპარეს, მაგრამ განა რამდენნი?

კი, ბატონო, წვრილმანი ქურდობა, ჩვენდა სამარცხვინოდ, ჯერ მოლიანად ვერ ღმობვეფხვრია, და არც რუსთაველ გამეჯანეთის სამმართველოს მუშაკები არიან დაზღვეულნი ამისაგან, რომ რომელიმე არაკეთილსინდისიერმა ადამიანმა ღამე გაბოროს ვარდის ნერგი ამოიღოს და შინ ეყიოლოს. ნაიდნირს ეს ერთმა, ორმა, ათმა... მაგრამ დაიკარგოს ათასობით ძირი ვარდი? არა ბაგონია რომელიმე ქალაქში ამდენი ვარდის ქურდი იყოს. გარდა ამისა, რუსთაველეს ბრალს კიდევ ერთი ფაქტი აცილებს: 22 ნოემბერს ნაკაშიძის ბრიგადას ჩამოწერეს 129 ძირი ბალმა და 1.300 ძირი ვარდი, მაშინ, როცა აქ ბეოოლოდ 24 ნოემბერს მუშაობდნენ ხერგების დარგვაზე. როგორ ჩამოწერეს დასაცილინ ნოსსაწერ? იტტუეცია პატივსაცემი გრძნობაა, ოაგრამ ეურიდ-ეიეთი ეფლება, რომლის ძალითაც იგი ეეიოლება ჩამოწერის აქტს დაედოს საფუძვლად, ჯერ-ჯეობთი არა აქვს.

რაკიდა აქტებზე ჩამოვარდა საუბარი, აქვე აღვნიშნავ, მერე, რომ ალარ ძოეუბრუნდე, რომ ზნეობა აქ ან ეურიდიული ძალის დოკუმენტებს არასწორად ადგენდნეი. ათი შემოწმებული აქტიდან, მაგალითად, სამი არასწორად იყო შედგენილი. თავისთავად ეიგინ, რომ ამა თუ იმ დოკუმენტს ვისაგან ხელმოწერა აკლია, ოესაძლოა ქვეყანა არ იცოდეს, მაგრამ სამშიაა, რადგან დღეს ერთი ხელმოწერა დაკაკლდება სამმაგ ქაღალდს, ხვალ — ყალბად გაფორმდება იგი, ზეგ კი უკვე გაფლაფვა ან მიტაცება იქნება. დისციპლინის აიოვეკი, შედარებით უმნიშვნელო დარღვევადან დანაშაულამდე დიდი მანძილი აღარ არის. და ამის დასტური კვლავ რუსთაველ გამეჯანეთის სამმართველოს მუშაკთა საქმიანობაა.

აქტებზე არასწორად გაფორმებას ყალბი ცნობების გაკეთმა მოაყვა (დირექტორს გ. მიქაბერიძეს მუშად გაფორმებული ჰყავდა თავისი მეგობრის შვილი ო. ქართველიშვილი, რომელსაც ფაქტობრივად მდევნად ამუშავებდა. გაკეთული ცნობა, რომელშიც იგი მუშად იყო წარმოდგენილი, რაღა თქმა უნდა, ყალბი გახლდათ. თუმცა ინსტიტუტში წარდგენილი თავის სამეს მაინც „აეოოებდა). შემდეგ უფრო დიდი სიყალბე — მეკადრი სულების გაფორმების სახელით ცხოილი სახელმწიფო ქონების განაკვეთის ერთგვარი ფორმა გაჩდა ცნობილი, ამ ბჭით მარტო ორ ბრიგადირთან ქ. ძიგუასა და რ. გეორგობიანთან შეთანხმებით ათი ათას მანეთზე მეტია მითვისებული.

და ბოლოს, ენთუზიაზმი, რომლის თაობაზეც ქვეესთაურშივე მოგახსენეთ. მწვანე ნარგავებს, მოგეხსენებთან, დარგვის გარდა მოვლაც უნდა. მოვლაში კი რწყვაც იგულისხმება. როდესაც გამოიოოკვა, რომ სარწყვავი მილების დიდი ნაწილი დაზიანებული იყო, რის გამოც ნარგავების ძოსარწყვავად საჭირო ტექნიკური წყლის რაოდენობის სრულად ვეღარ იღებდნენ, სამმართველოში გადაწყვეტეს, რომ ალხამნული მილები თავადვე შეეკეთებინათ, თუმცა ეს არ ეკუთვნოდათ. ამ უმართებელო და უადგილო ენთუზიაზმისათვის არც საქალაქო საბჭოს ალმასკომის კომუნალურ გაფყოფილებაზე შეუხედავ ვინმეს ეკვნის თვალით. უყოყმანოდ გამოუყვეს ფოსდები და... საბოლოოო ანგარიშით მოხდა ის, რომ ერთი მეტრი მილის გამოცვლა საბელმწიფოს ორი მახეთი დაუჯდა, მაშინ, როცა ამ საქმეში კომპეტენტერი ხალხის მტკიცებით არც ერთი მილი, რაგიგდ ძვირფასეც იყოს, ამდენი არ ღირს, არათუ სრულიად უბრალო და უარეტენი სარწყვავი მილი.

და როდესაც საქართველოს კომპარტიის რესთაველ საქალაქო კომიტეტის ბიუროზე, სადაც საქმართველოს საკითხი განხილეს და მეტად ბალკრადაც მოაკითხეს დამნაშავეებს, აქაურ ხელმძღვანელებს ჩაეთხეს, თუ რატომ ითავეს საქმე, რომელიც არ ეკუთვნოდათ, ამგვარი პასუხი მიეცეს: „ჩვენ ქალაქის ინტერესებით ვხელმძღვანელობდით, რადგან დროულად შეკეთებული მილების შეფეგგი ისეთ საერთო საქმეა წაადგებოდაო". აი, რა უჯდება ქვეყანას საერთო ინტერესებად მოხსთლელი პირადი გამორჩენის სურვილი ანუ მანკიერი ეეთუნიზაზმი.

ყოველივე ამას როგორ უყურებს პირველადი პარტიული ორგანიზაცია?

მშვიდად. ზედმეტად მშვიდად. ეს ისეთი სიჩვეოდეა, უპოოხეციაობა რომ უფრო ეეიქნა, ბოლო უბრალეციაობა ხან ყველაზე ძმიმე დანაშაულისა ხოლ. სავალგარი შეფასების საშუალებას თავისთავად სპობს აქეური პარტორგანიზაციის მუშობის სტილი. განა შეიძლება იქ, სადაც ადგილი სახის დაოდგეგა ხდება, კოოუნისტები დუდდენ? უფრო მეტიც, არ ადამიანიდეთ არც ეოოთი აქტუალური საკითხი, როდესაც ქრებაზე გაიტანენენ დიდ ინაკეკულ ბიდეებ. ბოლო წლის მანძილზე პარტიის საქალაქო კომიტეტის მიერ რეკომენდებული საკითხების გარდა არაფერი გაეხილავეთ პარტიულ ქრებაზე. პარტიის მოთხოვნა კი ეი როგორია: „ეუხდა მივაღწიოთ, რომ არც